ՔՍԱՆԵՒԻՆՆԵՐՈՐԴ — ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 2592 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 8 — ԱՊՐԻԼ — Ն. Տ. — 20 — ԱՊՐԻԼ — 1880

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 Մէճ.
» Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 5 »
» Գաւառաց » 6 »
Օտար երկիրներու » 2 1/2 Լ.
Յայտարարութեան տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղրշ. և աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ:
Իւրաքանչիւր թիւ 40 փարա արժ:

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՅ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գնացած լրագրաց ձանրոց ծախքը խմբագրութեան վրայ է:
Լրագրոյ վերաբերեալ Նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն խմբագիր — Տնօրէնին պէտի ուղղուի, Գալաթիա Ղանտրբալար Չարշըսի թիւ 198, Նորո խան, Մասիսի գրասենեակ:
Ձանրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր:
Զապուած նամակ, յօդուած, ետ չեն տրուիր:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 8 ԱՊՐԻԼ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Երէկ խոստացանք քանի մը տեղեկութիւններ տալ այն յարաբերութեանց վրայ, որք կրնան կենալ ազատական Նախարարութեան մ'Անգղիոյ գործոց գլուխ անցնելուն և փոքր Ասիոյ բարենորոգմանց գործադրութեան միջև: Մեր կողմէ որ և է խորհրդածութիւն ընելէ առաջ՝ օգտակար կը համարիմք նախ յիշել աստ լորտ Հարթինթընի բանախօսութիւններէն և Անգղիական լրագրաց յօդուածներէն քանի մը կտորներ, որք այս խնդրոյն աւելի կամ նուազ վերաբերութիւն կրնան ունենալ:

Լորտ Հարթինթըն, որոյ խօսքերըն ուրիշ որ և է ազատական գլխոյ մը խօսքերէն աւելի գաղափար կուտան ապագայ ազատական Նախարարութեան արտաքին աշխարհահայեցութեանը վրայ, իւր վերջին բանախօսութեանց մէջ ցուցուց թէ ինք անտեղեակ չէ Ասիական Թուրքիոյ արեւելեան գաւառաց վիճակին: Խօսեցաւ "Հայաստանի մէջ Քրդաց ու Չերքէզաց գործած ծայրայեղութեանց" վրայ, "տեղական վարչութեան աւելի վատթարանալուն վրայ", և պարսաւեց լորտ Պիքընսֆիլտի Նախարարութիւնը թէ բան մը չէր կրցած ընել այս վիճակը բարւոքելու համար. և այս անյաջողութեան պատճառները բացատրելով, յայտարարեց խիստ յստակ բառերով թէ ազատական Նախարարութիւնն այդ պատճառներէն պիտի զգուշանայ: Երբ ազատականաց յաղթութիւնն ապահովեցաւ, լորտ Հարթինթըն բանախօսութիւն մ'ընելով, զոր մայրաքաղաքիս ըՍթամպուլ լրագիրն ալ հրատարակած է, բացատրեց այն "ժառանգութիւնները" զորս ազատականք կ'ընդունին պահպանողական Նախարարութենէն: Ազնիւ լորտն ըսաւ ի մէջ այլոց թէ, — "Լորտ Պիքընսֆիլտի կառավարութիւնը կը պարծէր թէ Պէրլինի դաշնագիրն իւր ջանիւք եղած կարգադրութիւն մ'է. բայց այդ դաշնագիրն ամբողջապէս չգործադրեցաւ, և Նախարարութիւնն ինք խոստովանեցաւ թէ Թուրք կառավարութիւնն իւր բաժնին ինկած տրամադրութիւնները չէ գործադրած: Այժմ ժամանակ է հարցնելու թէ կառավարութիւնն ի՞նչ ըրաւ այդ տրամադրութիւնները Դրան գործադրել տալու համար: Թուրքիոյ ձեռք առած յապաղեցուցիչ միջոցներուն պատճառաւ Հելլենական խնդիրը չորոշուեցաւ: Ուղղակի Թուրքաց իշխանութեան ներքեւ մնացած գաւառաց համար Պէրլինի դաշնագրով որոշուած կազմական կանոնագրաց ոչ մին չտրուեցաւ տակաւին: Հայաստանի մէջ վարչական դեղծմանց դեռ վերջ չտրուեցաւ, թէեւ Թուրքերը խոստացած էին թէ վերջ պիտի տրուէր, և մեր գեսպանը՝ Սըր Հէնրի Լէյըրտ՝ ինք եւս թէ՛ մեր կառավարութեան և թէ՛ Դրան ազդարարած է քիչ ժամանակ առաջ որ եթէ անմիջապէս դարման մը չլինի, Հայկական խնդիրն Հերսէքի և Պուլղարիոյ խնդրոց չափ վտանգներով և ապագայ չփոթութեամբք լի է: (Հասարակաց ձայներ.) Այսպիսի ժառանգութիւններ ահա կը թողու մեզ արգի Նախարարութիւնն:"

Ազատական կուսակցութեան գըլխաւոր լրագրերէն մին՝ Սփէքթաթըր՝ Լորտ Պիքընսֆիլտի անկման և ազատականաց պաշտօնի անցնելուն վրայ խօսելով՝ հետեւեալ հատուածը կը գրէ, զոր ուրիշ ազատական լրագիր մը կ'ընդօրինակէ հաստատելով: —

"Ազատականաց յաղթութիւնն ամենէն ընդարձակ արդիւնքը պիտի ունենայ օտար երկիրներու մէջ ընելիք տպաւորութեամբ: Ցխուր է աչքի առջեւ բերել աշխարհի ամեն կողմը գտնուող այն միլիոնաւոր մարդիկըն, — այսինքն՝ փախչիլ մտաբերող գերիներէն սկսեալ մինչեւ այն թըշուառ քրիստոնեայներն, որոց աղջիկները Քիւրդք կ'առեւանգեն Հայաստանի մէջ. — այո՛, տխուր է աչքի առջեւ բերել այդ թշուառներն, որոց սրտագին շնորհակալութիւններն երկինք պիտի բարձրանան, որովհետեւ հարստահարչաց ամենամեծ բարեկամըն ինկած է: . . : Աշխարհի երեսը գտնուող միլիոնաւոր Ցոյնք պիտի իմանան թէ իրենց անկախութեան դէմ կեցող ճշմարիտ արգելքն անհետացած է, և թէ Անգղիական ողջամիտ կառավարութիւն մ'ոչ միայն, ինչպէս անխուսելի է, Պէրլինի լրագիրը պիտի ընդունի իբրեւ հասարակային օրէնք, այլ և այդ դաշնագրին ազատութիւն տրամադրող յօդուածները գերութիւն տրամադրող յօդուածոց չափ գործադրել պիտի տայ, և այսպէս, եթէ մէկ կողմէ պիտի պարտաւորի ընդել, որպէս զի Սէրպէվօլի (Պօսնա-Սէրայ) ժողովուրդն Աւստրիոյ հպատակ լինի ակամայ, պիտի պահանջէ նաեւ որ Եանեայի բնակիչք իրենց փափաքած տէրութեան հըպատակ լինին:

«Հայաստանի թշուառ ժողովրդեան ալ նոր յոյս մը պիտի գայ. նոքա պիտի հասկնան թէ կարելի է ողջ մընալ, և սակայն Ռուս սատրապաներու (սաթրափ) իշխանութեան ներքեւ չլինալ, և նոր ապարէզ մը պիտի բացուի Գալքանի թերակղզւոյն տասն և վեց՝՝ միլիոն բնակչաց, որք պիտի կրնան ազատ լինիլ նախկին լուծէն և սակայն Ռուսիոյ գիրկը չկյնալ: Իրենց բնական բարեկամն Անգղիա է: Ազատականաց յաղթութեան լուրերուն վրայ եռանդագին ցնծութիւն պիտի լինի Աթէնքի մէջ, Կարնոյ մէջ, Պուքրէշի մէջ, Սօֆիայի մէջ. թէեւ անոնց ուրախութիւնը նոյն իսկ մեր Հնդիկ հպատակաց ուրախութենէն աւելի մեծ չպիտի լինի. որովհետեւ, Հնդկաստանի մէջ գտնուող մեր միլիոնաւոր հպատակներն ոչ եւս ծանր տուրքեր պիտի վճարեն, որպէս զի Անգղիոյ առաջին Նախարարը կեդրոնական Ասիոյ ճակատագրին տնօրէն ինքզինք ցուցնէ աւելորդ ծախքեր ընելով: Ազատական կառավարութիւնը գործոց թելը ձեռք պիտի առնու դատած տեղէն, և ոչ եւս կրնայ կանդամուքի և Պէրլինի դաշնագրեր աւրել: Բայց նոր կառավարութեան ոգին ամենէն աւելի իւր գործելու եղանակին մէջ պիտի զգացուի, . . . : Ջկայ դաշնագիր մը, որ սահմէ նոր կառավարութիւնը կալկաթայի մէջ պահել Լորտ Լիթթընի պէս մարդ մ'իբրեւ փոխարքայ Հընդկաստանի, Կ. Պոլսոյ մէջ պահել Սըր Լէյարտի պէս մարդ մ'իբրեւ Անգղիական դեսպան, Վիէննայի մէջ պահել Սըր Հէնրի Էլիօթն, ևն . . . : Անգղիոյ մէջ պարզապէս ազատական նախարարութեան մը կենալն, որ թշուառաց և կեղեքելոց բարիք ընելու փափաքող է, աշխարհի ամեն կողմէ պիտի նկատուի իբրեւ արգելք մը հարստահարչաց դէմ, և իբրեւ քաջալերութիւն մը հարստահարելոց՝ ապստամբութենէ ուրիշ միջոցներով իրենց վիճակին բարւոքումը ձեռք բերելու: »

(Տարգմանեալ)

—

ԱՐԵՒԵԼՑԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՆՁԻՆ ՑՕԴՈՒԱԾԸ

(Տես. անց թիւ 2589)

Հայերը քաղծամոլ են աշխարհի՝ իբրեւ պղուշաւոր և յաջող վաճառականներ: Գաղափար մի տարածուած էր (եթէ հիմայ չկայ) թէ Տաճկաստանի մէջ անոնք գլխաւորապէս տոկոսառուներ եղած են, որք Թուրքաց կարօտութիւններէն օգուտ քաղելով հարստացած են: Անտարակոյս այս գաղափարն եղած է որ 1874ին ըսել տուած էր Սալիսպըրի մարքիզին Հայոց նկատմամբ իբրեւ տէրութեան գըլխաւոր վաշխառուներուն և առանց բըկըլըան խարոյներուն: Պ. Բոյկրէյվ 1869ին Քօրնհըլը ըէվիւ անուն հանդիսին մէջ Հայ վաշխառուներու նկարագրական մէկ պատկերը ներկայելով, փոքր Ասիոյ ամայի դարձած դաշտերըն և լքեալ ու քանդեալ գիւղերը Թուրքաց յուլի վարչութենէն առաւել այս վաշխառուաց ճնշմանց և հարստահարութեանց կը վերագրէր, թէ և հոդ կը տանի ըսելու ալ թէ՛ ազգին ընդհանրութիւնն՝ որ գիւղերու մէջ երկրագործութեամբ և քաղաքաց մէջ օրական աշխատութեամբ կ'ապրի, երբէք պատասխանատու չէ վաշխառուներուն գործոց: Անշուշտ այս խօսքերուն ներքեւ փոքր ինչ ճշմարտութիւն կայ, բայց այս առաւել անցեալն քան թէ ներկայն նկարագիրն է: Հայ սեղանաւորներն՝ որք ժամանակաւ այնքան ազդեցութեան տէր և զօրաւոր էին, առաւել աջեղն արտաքսեցան այն աւելի յանդուգն և աւելի հպարտ Ցոյներէն և Եւրոպայիներէն, որք ամբողջ պետութիւնը սնանկութեան ենթարկեցին քաջալերելով Թուրքերը մեծամեծ փոխառութիւններ ընելու, երբ ամենեւին պէտք չկար: Տարակոյս չը կայ թէ հին Հայ սեղանաւորներն ագահ և շատ անգամ ալ ճնշող էին, ինչպէս են բոլոր ուրիշ երկիրներու փոխատուները. բայց մէկ կողմէ անոնք կարող էին նաեւ իրենց ազգը պաշտպանել Թուրքաց առջեւ ունեցած ազդեցութեամբ, և միւս կողմէ ամեն վայրկեան իրենց ինչքն ու գըլուխը կորուսանելու ենթակայ էին, երբոր Թուրքերն իրենց պարտքն այսպիսի կարճ կերպով մի հատուցանելու պատրուակ մը կարենային գտնել: Նոցա գլխաւոր յանցանքն այն էր որ իրենց ժողովուրդը Թուրքաց դէմ պաշտպանած ժամանակ իրենք ալ կը ճնշէին:

Պ. Բոյկրէյվի Հայոց վրայ գծած չափազանց նկարագիրն առաւել ծիծաղաշարժ պատկեր մ'է քան թէ ճիշդ նկարագիր մը: Այսպէս կըսէ.

"Ամենն ալ միեւնոյն զօրաւոր և ծանր կազմուածքը, միեւնոյն խիտ և թափան յօնքը, միեւնոյն գեր և արծուային քիթն ունին, որ ուղղապէս կ'երկննայ ճակտին տակէն առանց ըդդալի ցածութեամբ մ'ընդմիջուելու. ամենուն ալ աղօտ և անփայլ աչերն և վրայէ վրայ հագած մթագոյն և քրձաձեւ զգեստները նոյն են. ամենքըն ալ միեւնոյն թխագոյն մեծ ձեռքերն ունին, որոց իւրաքանչիւր կոպաձեւ մատնամայրերուն և ընդարձակ ափերուն ամեն մէկ գծին վրայ միեւնոյն բանը գրուած է թէ "Լաւ է առնուլը քան թէ տալը": Հրեաներէն աւելի իրենց ազգին յարեալ ժողովուրդ մ'են, անոնցմէ առաւել արծաթասէր և բաղդախնդիր են. ծեր Ռօչիլտի համար այսպէս ըսած է կըսեն. "Աշխարհիս բոլոր Հրեաներըն և բոլոր Հայերը միեւնոյն առուտուրի մէջը փակէ, և կէս ժամուան մէջ ամբողջ հարստութիւնն առաջիններուն ձեռքէն վերջիններուն ձեռքը կ'անցնի: " Մեք կը հաւատանք ատոր":

Պ. Բոյկրէյվ պէտք էր նաեւ մէջ բերել այն ընդհանուր եղած առածը թէ "Երկու Հրեայ պէտք է Ցոյն մը

խաբելու համար, և երկու Ցոյն՝ Հայ մը խաբելու համար։ Սակայն իմ 25 տարիէ ի վեր ամէն աստիճանի Հայոց հետ ունեցած առընչութեամբս չեմ կրնար չզգալ թէ Գ. Բոլիէօրի Հայոց նկատմամբ ըրած տեսութիւնը չափ թերի և կատարելապէս անիրաւ է իր ըրած այն գրաւոլութեանն նման, որով զՆ.Մերրիկացիս Ամենակարող Թոմբերի երկրպագուներ կը ներկայացնէ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտրա 17 ապրիլ.

Լորտ Գրէնվիլլ և Լորտ Սոլիսպըրի փոխ Ռեյնսարի պալատ երթալով թագուհին պիտի տեսնեն։

Տէյլի Թէլէկրաֆ կըսէ թէ Թագուհին Լորտ Հարթինթընը պիտի կանչէ։

Թայմզ Գ. Կլատսթոնին նոր նախարարութեան մէջ մտնելու հարկին վրայ կը պնդէ։

Փարիզ 17 ապրիլ.

Օրլօֆ իշխանը Փարիզ պիտի վերադառնայ, հաւանականաբար ապրիլ 30ին։

17 Գերմանացի և Ռուս ընկերվարականք Գաղղիայէն արտաքսեցան.

Բեդրբուրգ 17 ապրիլ.

Կորչաքոֆ իշխանն հանդարտ սրտի մահուան կըսպառնէ, որ մօտալուտ կը թուի։

Բեդրբուրգ 18 ապրիլ.

Կորչաքոֆ իշխանն անցեալ գիշեր սաստիկ ջերմ մ'ունեցաւ։ Այսօր քիչ մ'աւելի աղէկ է։

Նէվա գետին սառոյցներն հալիլ ըսկսան երէկ։

Լահոր 17 ապրիլ.

Աֆղանստանի մէջ հրապարակաւ պատերազմ մը հաւանական կերևի։

Փիլիպէ 17 ապրիլ.

Նահանգային ժողովին արտաքոյ կարգի նիստն այսօր փակեցաւ։

Ընդհանուր կառավարիչ Ալէքօ փաշան այս առթիւ բանախօսութիւն մ'ընելով, կատարուած աշխատութեանց նըկատմամբ գոհունակութիւն յայտնեց, մանաւանդ փոխառութեան վերաբերեալ մասին համար։ Առաջարկեց ժողովին որ յառաջիկայ նստին ժամանակ լըջօրէն ուսումնասիրէ Գուրկազի և Եամպօլու միջև երկաթուղւոյ խնդիրը։

1880—1881 տարւոյ համար Արևելեան Ռումելիի նախահաշիւն այս է.

Հասոյթք	73,758,396	ղրուշ.
Ծախք	72,865,346	»
Յաւելուած	1,873,550	»

Այս առաւօտ հասած հեռագիրք

Լոնտրա 19 ապրիլ.

Թագուհին Լորտ Գրէնվիլլի նախարարութեան հրաժարականն ընդունեց։

Գ. Ճոն Բրայթ Իրլանտայի հողային խնդրոյն լուծման մասնակցելու համար նոր նախարարութեան մէջ մտնելու կը փափաքի։

Պոմպայ 19 ապրիլ.

Անգղիական զօրախումբ մը Քէլաթթանին անդին ջարդուեցաւ Աֆղան լեռնականներէն։ Քէլաթթահէն Գանտահար երթալու ճամբան կարուած է։

Հռոմ 19 ապրիլ.

Ծերակուտին մէջ Գ. Գայրոլի ըսաւ թէ Իտալիա Գարաթէօտորիի խնդրոյն նկատմամբ Անգղիոյ ըրած առաջարկը սիրով ընդունեց։

Փարիզ 19 ապրիլ.

Գ. Ռատտօվիցց այսօր իր վկայագրերն Հանրապետութեան նախագահին մատոյց։

Լոնտրա 19 ապրիլ.

Օսմ. Թուղթ.		10 3/8
փոխ.	1865	11 3/4
»	1869	11 1/4
»	1871	67 3/4
»	1872	18 1/4
»	1873	10 5/8
»	Եգիպտ.	88 1 8
Անգ. Թուղթ.		98 15/16

Փարիզ 19 ապրիլ.

Օսմ. Թուղթ.		10,60
» Երկաթուղի		55, 50
Գաղղ. »	5 0/0	119,05
» »	3 0/0 Նոր	84,95

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Վեհ. Սուլթանին անձնական գանձուն վերատեսչութիւնը (միւտիրլիք) նախարարութեան (նէզարէթ) փոխուեցաւ, և Գաղաղեան Յակոբ էֆէնտին, որ վերատեսուչ էր, նախարար անուանեցաւ, և այս առթիւ Պալատի բարձր աստիճանը ստացաւ իրեն։

Երէկ իրիկուն Լոնտրայէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ լորտ Գրէնվիլլի նախարարութեան հաւաքական հրաժարագիրը Վեհ. Թագուհւոյն կողմէ ընդունուեր է։

Ասիոյ սովելոց համար օգնութիւն հաւաքելու պաշտօնով Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ յանձնախումբ մը կազմուեցաւ Բ. Դրան ընդ. նախագահութեամբ Ներքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Քեամիլ փաշայի, (նախկին կուսակալ Հալէպի), և անդամներն են Հեռագրատանց և Թղթատարութեանց վերատեսուչ Հայտար էֆէնտին, Ներքին գործոց Էվրագ Միւտիրի Խալիլ էֆէնտի, Պետական խորհրդոյ անդամ Միւհսին էֆէնտի, Ազգային ժողովին անդամ Բօսթաքի Անթօբուլօս էֆէնտի, Օսմ. Պանքային ատենապետ Գ. Ֆօն Հասս և Ծխախոտի վաճառական Ահմէտ էֆէնտի։ Հայազգի չկայ այս յանձնախմբին մէջ։

Բարձր. Մահմուտ Նէտիմ փաշան հարիւր ոսկի առաւ և անցեալ տարւոյ անվճար մնացած ամսականներուն կէսն ալ յանձնախմբին թողուց. Քեամիլ փաշան ալ անցեալ տարւոյ անվճար մնացած ամսականներուն մէկ երրորդը նուիրեց։ Ներքին գործոց նախարարութեան միւս ամէն պաշտօնատարք ալ իրենց ետ մնացած ամսականներուն մէկ քառորդը նուիրեցին։

Այսօր Ռումանիոյ Կարոլոս իշխանին ծննդեան և գահակալութեան տարեդարձը լինելով, Բ. Դրան ընդունած պաշտօնութեան համեմատ, մայրաքաղաքիս Ռումանական գաղթականութիւնն յատուկ պաշտօն կատարել պիտի տայ Յունաց Պատրիարքարանի եկեղեցւոյն մէջ։

Գերեվաճառի արգելման համար վերջերս Սաֆա փաշայի և Սըր Հ. Լէյըրտի միջև կնքեալ դաշնագրին Անգղիոյ թագուհւոյն կողմէ վաւերացուած լինելով, վաւերական պատճէններուն փոխանակութիւնը կիրակի օրը կատարեցաւ մայրաքաղաքիս Անգղիական դեսպանատան մէջ։

Հեռագրատանց պաշտօնատարներուն ամսականները նուազեցնելու համար տրուած որոշման վրայ, Փուքըր-Ալիոյ հեռագրատանց պաշտօնատարները գործադուլ ըրին և քանի մ'օր հեռագրական յարաբերութիւնք ընդհատեցան։ Բայց վերատեսուչ Հայտար էֆէնտիի առաջարկութեան վրայ կառավարութիւնն ետ առաւ իր որոշումն, և հեռագրատանց գործերն ըստ առաջնոյն կատարուիլ սկսան։

Ռուսիոյ կառավարութիւնը Ս. Սթեֆանոսի երրորդ կարգի պատուանշանը զոր հարիւրապետ Խամսիլաղային, որ Վէլի Մէհէմմէտը ձերբակալած էր, և որուն նուէր մ'ընելու համար բացուած հանգանակութիւնը պատերազմական նախարարին կողմէ արգիլուած է։

Շաբաթ օրը Ղալաթիոյ Եկ. Փոլսոյ գլխաւոր վաճառականները գումարուելով՝ առևտրական սենեակ մը կազմելու որոշում ըրին, և Արիստակէս էֆէնտի Ազարեան նախագահ և Սիւլէյման էֆէնտի դեր-նախագահ ընտրուեցան։

Երէկ Պայազիտի հրապարակին վըրայ ըստ սովորութեան մեծ քանակութեամբ թղթադրամ այրեցաւ։

Յայտնի է որ Փօթիկեան Մ. էֆէնտիի մահուան գործին մէջ իր սենեակից Մարգարեան անուն անձին կասկածներ եղած էին, որ Ամերիկայի հպատակ լինելով, մայրաքաղաքիս Ամերիկեան դեսպանատունն ապաստանած էր։ Ամերիկեան հիւպատոսը զայն երկու ամիս բանտարկութեան դատապարտեց և Ջմիւռնիա ղրկեց տեղւոյն հիւպատոսարանի բանտին մէջ իր պատիժը կրելու։ Բայց կը ծանուցուի թէ Բ. Դուռն այս որոշման դէմ բողոքեր է Ամերիկեան դեսպան Գ. Մէյնըրտի։

Լոնտրայի Օսմանեան դեսպան Միւզիւրիւս փաշան Թեսաղիոյ մէջ մեծ ագարակ մ'ունէր։ Վաղըն կը ծանուցանէ թէ տեղւոյն հաչախաւոր աւազակապետներէն խմբացուցեր են յիշեալ ագարակին վերատեսուչն, որ եթէ իրենց հազար հինգ հարիւր ոսկի չտրուի, ագարակն անպատճառ կրակի պիտի տան։ Վերատեսուչն այս բերկրալից լուրն հեռագրաւ իմացուցեր է Միւզիւրիւս փաշային։

Հռոմի պապին նորընտիր պատուիրակ Մօնս. Վանութէլլի շաբաթ օրը մայրաքաղաքս հասաւ։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԷՍՀԱՄԸ ՈՍՄԱՆԻԷ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ		11.18
Այս առաւօտ բացուեցաւ		17,15
Կէս օրին		11,17
Ռումելիի երկաթուղի	Ֆր.	35
Թղթադրամ	մէ.	960
Թրամուէյ	Օսմ. մէ.	3,50

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

4 Ապրիլ

Սոսիէթէ Ժէնէրալի բաժ.		Անգ. մէ.	4,17
» փոխառութեան		»	3.5
Կ. Պոլսոյ Պանքային		»	6 16
Քրէտի Ժէնէրալ		»	3.25
փոխ.	1863	Ֆր.	55
»	1865	»	55 50
»	1869	»	55
»	1872	»	18
»	1873	»	51 50

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

5 Ապրիլ

Անգ. ոսկի	ղրշ.	110 20
Նաբոլէոն ոսկի	»	87 37
Իմբերիալ Ռուս	»	90 16
Ռուսական թղթադրամ 8 րուբ.		50 քարիք
Գըրմիշ	ղրշ.	51 20
Մէճիտիէի տարբերութիւն	»	7 16
Չինկոյ	»	210
Մէթալիք		214
Գլինձ	»	560
5 փարանոց	» »	330

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կարինէն շաբաթ օր Պատրիարքարան եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ տեղւոյն գաւառական ժողովը քուէից ամենաբացարձակ առաւելութեամբ Օրմանեան Գեր. Տ. Մաղաքիա Ծ. վարդապետը կարնոյ գաւառին առաջնորդ ընտրեր է։

Տեղեկութիւն կը տրուի մեզ թէ Մանչէսթէրի և Լոնտրայի Հայ վաճառականաց կողմէ պատգամաւորութիւն մը ազատականաց գլուխներուն ներկայանալով վերջին ընտրութեանց մէջ ազատականաց տարած յաղթութիւնը շնորհաւորեր է։

Ալաշկերտէն և Պայազիտէն հասած պաշտօնական գրութիւն մը հետևեալ ցաւալի տեղեկութիւնները կուտայ։

Սովն հետզհետէ կը յառաջդիմէ. օգնութիւնք անբաւական են. տեղէն 24 ժամ հեռաւորութիւն ունեցող Իջմիածնայ վանքէն, ուր կը բնակի Հայոց Ընդհանրական Կաթողիկոսը, մինչև ցարդ օգնութիւն հասած չլինելը ծանուցանելով՝ այս մասին զարմանք և ցաւակցութիւն կը յայտնեն։

Կեդր. Մասնախմբին և Հանգանակութեան Մասնակցող անձանց յատուկ շնորհակալութիւն մատուցանելով՝ կըսեն թէ եղած օգնութիւնք հազիւ 5 օր իրենց կեանքը երկարելու կը ծառայեն, վասնզի սովը դեռ քանի մ'ամիսներ պիտի տևէ, և եթէ ի նպաստ սովելոց բաւական օգնութիւնք չգան՝ յառաջիկայ հնձոց համար հունտ չհասնի, դալ տարուան սովն աւելի երկիւղալի է, որոյ հետևութիւն եղող համաճարակ հիւանդութիւնք և մահ բնաւ տարակոյս չեն վերցներ, ինչպէս որ պատահած է Նիմնօրինակ պարագայից մէջ, և ինչպէս որ լի են մեր Ազգ. Պատմութեան էջերն այսպիսի դժբաղդ պարագայից ամենատխուր նկարագրութեամբք։

Գոհութեամբ կիմանամք թէ այս ողբալի տեղեկութեանց վրայ Սովելոց Կեդր. Մասնաժողովն իր գործունէութեան ասպարէզն ընդարձակած և պէտք եղած տեղերն հեռագրաւ իմացուցած է, որպէս զի գնուած ցորենը բաժնեն, վասն զի, յիշեալ տեղեկութեանց նայելով՝ սովուն առաջքն առնելու համար առնուազն 50000 ոսկւոյ նպաստ հարկ է։

Այսպիսի կենդանի իրողութեանց առջև աւելորդ կը դատեմք մեր ազգայնոց գթասրտութեան հրաւէր կարդալ, զի երբ իրողութիւնը կը խօսի, ոչ ևս պերճախօսութեան հարկ կը մնայ, մանաւանդ որ, ինչպէս կը ծանուցանեն, եթէ սովուն առաջքը փութապէս չառնուի, հետևութիւնն ամենուս համար ալ սարսափելի է։

Գատը-քէօյ 6/18 Ապրիլ 1880

. . . Խմբագիր.

Սովելոց խնամոց Կեդր. Յանձնաժողովս, ի գիտութիւն հասարակութեան կը փութայ հրատարակել թէ առայժմ ձեռամբ Մոմճեան Մեծապատիւ Միքայէլ էֆէնտիի, յարգելոյ Հայուհեաց ընկերութեան Պարահանդէսին, ընկալաւ 328 Օսմ. ոսկի և 52 3/4 ղրուշ ի հաշիւ սովելոց անկեալ բաժնին, որոյ համար իր հըրապարակային շնորհակալութիւնն հաշւոյ փակման ժամուն կը թողու։

Մնամք յարգանօք

ի Դիմաց Սովելոց Կեդր. Յանձնաժողովոյ Գանձապետ

Աբէլ Կիւլպէնկեան

Գատըքէօյ 5/17 ապրիլ 1880

. . . Տէր.

Կեդրոնական Յանձնաժողովս կը փութայ ամենախորին երախտագիտական զգացմամբ ծանուցանել, թէ ի պատիւ համաշխարհական գթոյ և մարդասիրութեան, ընկալաւ, Պատրիարքարանի Հայոց միջնորդութեամբ, 10,000 (տասն հազար) ֆրանք, Ալեքսանդր երկրորդի, Ռուսաց կայսեր վեհափառութեան առ սովեալս Հայաստանեայց ողորմութեան նուէր։

ի դիմաց Հայաստանի սովելոց խնամոց Կեդր. Յանձնաժողովոյ

Ա. Ատենադպիր

Պօղոս Թ. Շաշեան

ԿՐԹԱԿԱՆ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Ընդհանուր տեսուչ Միացեալ վարժարանաց Իսկիւտարի

ԵՒ

Առաջարկութիւնք Ազգ. վարժարանաց ընդհանուր բարեկարգութեան համար

ՆԵՐՔԻՆ ՎԻՃԱԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Մ. Խոտ. Սեւումէ

(Շար. տես թիւ 2590)

Երկու թաղի վարժարաններէն ալ շատ դժուարաւ կարող եղանք ճիշդ տեղեկութիւններ ձեռք բերել, վասն զի տոյդ աղբիւրներ չկային. ո՛չ պաշտօնէից պայմաններու արձանագրութիւնք և ո՛չ աշակերտաց տումարներ գտանք, նմանապէս ոչ դասախարակաց և դասատուաց օրագրութիւնք և ոչ ուսմանց ցուցակք և ժամանակացոյցք գործածութեան մէջ էին։ 1865էն ի վեր Ուսումնական խորհրդոյ հրատարակած կանոններն ու հրահանգները և ոչ իսկ Պօլսոյ վարժարանաց մէջ յարատեւութեամբ գործադրուած են ցարդ. ի՞նչ վիճակի մէջ են արդեօք գաւառաց վարժարանները։

Երբ հարցուցինք թէ ինչո՞ւ չկան վերյիշեալ բաները, և ինչո՞ւ դասախարակք և դասատուք օրագրութիւն չէին բռներ, պատասխանեցին թէ վասն զի ղանոնք պահանջող և քննող չկար, եւ։ Այս տեսութեամբ մարդ կրնայ ամեն չարիք գործել՝ երբ տեսնող չկայ, և իր պարտքը միայն այն ատեն պէտք է կատարէ՝ երբ վրան հսկող կայ. Որչափ ալ տխուր ըլլայ այս տեսութիւնը՝ սակայն մանկավարժութեան սովորական ընթացքին համաձայն ըլլալուն՝ մեր դասատուաց ալ մեծ մասը ներելի կը կարծէ զայն դաւանիլ և անոր համեմատ վարուիլ։ Գլխաւորապէս արտաքին դասատուաց այցելութիւնը՝ քիչ բացառութեամբ՝ անկանոն էր, ոմանք մինչև անգամ պայմանեալ ժամանակէն պակսեցուցած էին, ի հարկէ կառավարչաց ներողամտութեամբը։

Մ. Խոջի դասատուք ամսականնին ժամանակին առած էին. բայց Ս. Կարապետի պաշտօնեայք 2–3 ամսական կը պահանջէին։ Մեր թաղ. խորհրդոց անդամները թէև մեծ մասամբ վաճառական մարդիկ են, բայց դժուար և գրեթէ անկարելի է համկցնել իրենց թէ վարժապետաց ամսականները ժամանակին չվճարելը հարկերին յիսուն տոկոս տալէ աւելի գէշ է, ինչպէս և վարժարանաց պիտոյքը ժամանակին չհոգալը կրկնապատիկ ծախք ընել է։ Քանի որ մեր պաշտօնական մարմնոց յուլի մատակարարութիւններն ու գերծումները առանց քննութեան և պատժոյ մնան, անկարելի է որ մեր ազգային գործոց վիճակը բարւոքի։ Գաւառները քննիչներ կը խրկենք իրաց վիճակին դարման տանելու համար, և չենք տեսներ թէ մեր աչքին տակ եղած թաղային գործերը ո՛չ ինչ նուազ ազդու դարմանի պէտք ունին։

Ժամանակին ամսական չստանալնուն համար դասատուաց պարտազանցութիւններն ու բացակայութիւններն ալ դատապարտելի են։ Եթէ դասատու մը այդ մասին դըժգոհ է, պէտք է իր պայմանին գործադրութիւնը պահանջէ, և՝ եթէ անկելի մնայ՝ հրաժարի կամ Ազգային վարչութեան բողոքէ, և ոչ թէ մէկ կողմէն «ամսականս չեն վճարեր ըսելով» իր պարտքը չկատարէ, միւս կողմէն ամբողջ ամսականները հաշուէ։ Այսպէս կը վարուին սովորաբար շատեր յամօթ իրենց վարժապետական կոչման, և վարժապետաց

գասը «զոլոլալուն էմաֆ է» ըսելու տեղի կուտան։ Դասատուք դուցէ բողոքելէ կը վախնան, վասն զի գիտեն թէ անմիջապէս կը ճամբուին։ Ազգ. Վարչութեան պարտքն է դասատուաց վիճակը ապահովել այդ մասին, այսինքն կանոն դնել որ Թաղ. խորհուրդք և հոգաբարձութիւնք իրաւունք չունենան ըստ քմաց պաշտօնեայ արձակելու առանց Ուսումնական խորհրդի օրինաւոր քննութեան ու հաճութեանը։

Աշակերտաց, նամանաւանդ աշակերտուհեաց երթեւեկութեանը երկու թաղն ալ անկանոն է. աղխատութեան և ծախուց մէկ մասն ալ այս պատճառաւ ապարդիւն կ'ըլլայ. Շատ մը աշակերտաց հագուստը, մանաւանդ ձմեռուանն մէջ, շատ խեղճ է, աղտոտ և պատռըտած, ձմեռուան սաստիկ ցուրտերուն շատ մը փոքրիկ մանկտիք և ոչ իսկ գուլպայ ունէին տոտքերնին։ Աշակերտաց դասական պիտոյքն ալ կանոնաւոր կերպով չհոգացուիր. չքաւոր ծնողաց զանցառութիւնը մասամբ ներելի է. բայց ի՞նչ ըսես այն ծնողաց որք կըրնան իրենց զաւակաց պիտոյքը հոգալ, և չեն հոգար։ Երբ աշակերտք դասագիրք և այլ պիտոյք չունենին, ոչ կանոնաւոր ներկայութիւն կրնան ընել և ոչ դաս առնուլ, շարունակ խրտրու քով կերթան բան մը ուզելու կամ առածնին տալու համար, «չ'առի, առիր, տուի, չտուիր» ի կըռիւներ կըլլան միշտ, յաճախ անգործ կը նստին և որ ամենէն տխուրն է անկարգ և դատարկ կեանքի կը վարժին իրենց մատաղ հասակէն։ Այս թերութեանց պատճառը մասամբ աղքատութիւնն է. Այս թերութեանց պատճառը մասամբ աղքատութիւնն է. Այո՛, ազգին թշուառութիւնը միայն հեռաւոր տեղեր փնտռելու չէ. Թող փոքր ի շատէ սիրտ և գըթած ունեցող անձինք, մանաւանդ տիկնայք և օրիորդք, այցելեն մեր թաղային վարժարանները, մանաւանդ ձմեռն մօտ, թող տեսնեն աղքատիկ մանկանց վրան գլուխը, թող մտնեն ճաշի ատեն սեղանատուն և տեսնեն անանց կերածն ու չկերածը, թող չմոռնան քննել նաև ներքին, մանաւանդ ծաղկոցի դասախարակաց վիճակը, — և պիտի գտնեն իրենց համար այդ վարժարանաց մէջ ընդարձակ ասպարէզ աղնիւ և քաղցր գործունէութեան։ Գեղեցիկ սկզբնաւորութիւն մը եղած է արդէն. տեղ տեղ բարեսէր տիկնայք իրենց թաղի աղքատիկ աշակերտուհեաց հագուստը կը հոգան. կը յուսամք որ այդ աղնիւ տիկնայք իրենց մայրական խընամքը աղցատիկ աշակերտաց վրայ ալ կը տարածեն։

* * *

Դասատուութեան եղանակները, ինչպէս մեր միւս վարժարանաց մէջ, հոս ալ ընդհանրապէս յետնեալ վիճակի մէջ են։ Դասերը մեքենական և աշակերտաց մտաւոր զարգացման աննպաստ և ձանձրալի կերպով կաւանդուին, դասատուք ամբողջ կարգը մէկանց զբաղեցնել չեն գիտեր, որմէ առաջ կուգայ ժամանակի կորուստ և անկարգութիւն. դասագըրքերն ալ մեծ մասամբ մանկավարժական տարրական սկզբանց հակառակ շինուած են։ Պաշտօնեայք՝ քիչ բացառութեամբ՝ իրենց պաշտօնին պահանջած հմտութիւնը չունին, չունենալնին ալ չեն գիտեր։ Քաղաքակիրթ ազգաց մէջ կան վարժապետանոցներ՝ ուր ուսանողք 3-4 տարի վարժապետութեան պաշտօնին կը պատրաստուին. կան շատ մը մանկավարժական հանդէսներ և գրքեր,

գրեթէ ամեն տեղ կը գտնուին հասարակաց մատենադարաններ և թանգարաններ, ամեն սկզբնական և միջին վարժարան ունի իր ուսմանց օժանդակ միջոցներն ու մատենադարանը, վերջապէս ամեն վարժապետ ունի ապահով ներկայ և ոչ նուազ ապահով և յուսալից ապագայ։ Այս միջոցներէն ո՞րն ունի հայ վարժապետը, ի՞նչ է իր ներկայ վիճակը, ի՞նչ է իր ապագան։ Բաց 'ի մէկ քանի այցելու դասատուներէ, մեր դասախարակաց և երկրորդական դասատուաց մեծ մասը շատ անարգար կերպով կը վարձատրուին. կան որ դըրանապանէ ալ նուազ ամսական կ'առնան։ Այսու ամենայնիւ մեծ մխիթարութիւն կ'զգայ մարդ երբ կը տեսնէ թէ վարժապետութեան այս աննախանձելի վիճակին մէջն անգամ կը գտնուին՝ թէև քիչ վարժապետներ և վարժուհիներ, որք պաշտօննին խղճի մտօք կը կատարեն և կատարելագործուելու փափաք կը ցուցնեն։ Այս անգամ ալ պարտք կը համարիմք կրկնել՝ ինչ որ քանիցս ըսած ենք զանազան առթիւ՝ թէ երազական յոյս է վարժարանները բարեկարգել առանց դասատուաց և դասախարակաց վիճակը նիւթապէս ապահովելու։

Մարդս իր վիճակին արդիւնքն է. կուզե՞ս որ մարդը փոխուի, վիճակը փոխէ։

«Մարդ մ'իր պաշտօնէն ապրելու է — ըսած էինք ուրիշ առթիւ — որպէս զի լաւ կատարէ զայն. պաշտօն մ'ապագայ մը խոստանալու է կամ զայն փոքր ի շատէ ապահովելու է որ մարդ փափաք զգայ ինքզինք բոլորովին անոր նուիրելու և օրէ օր անոր մէջ կատարելագործուելու։ Մինչև որ մեր մէջ ալ վարժապետութիւնը ըստ արժանւոյն չվարձատրուի, ընդունակ մարդիկ այդ ասպարէզը չեն մտներ և արդէն մըտածներն ալ հեռանալ կը հեռանան անկէ։

Սահմանադրութեան հիմնական սկզբանց Գ. պարբերութիւնը կ'ըսէ. «(Ազգին պարտականութիւնն է) Ազգին ծառայութեանը մտնողներուն որպէս նուիրեալ անձանց կացութիւնը բարւոքել և ապագայն անդորրել։» Սահմանադրութեան 45 յօդուածն ալ նոյնը կ'ըսէ. «(Ուսումնական խորհրդոյ պարտաւորութիւնն է) գըլխաւոր դասախարակներուն կացութիւնը լաւցնելու և ապագայն անդորրելու խնամ տանիլ։» Եւ յետոյ կը յաւելու. «Ազգին մէջ յաջողակ և քաջահմուտ դասատուներ հասցնելու և դպրոցական դասագրքեր (հարկաւոր դասագրքեր կազմէ ըսել) պատրաստելու ջանք և փոյթ ունենալ։» Մինչև որ վարժապետանոցներ չունենանք, մինչև որ վերը Սահմանադրութեան յիշուած տրամադրութիւնները չգործադրուին, այս վերջին տրամադրութիւնը մեռեալ տառ է և կը մնայ միշտ։

* * *

(Շարունակելի)

ՎՐԻՊԱԿ

Ուղղած առուր Թերթերնուս Գ. երեսին երրորդ սիւնակին (տակէն համրելով) 12երորդ տողին մէջ «ընդհանուր պատմութիւն» բառէն յետոյ պակաս են «(ը.)» և "ազգային պատմութիւն» բառերը։

ԵԼՄՏԱՑՈՅՑ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ 1880 ՄԱՐՏ 1 ԷՆ 1881 ՄԱՐՏ 1 Ի ՀԱՄԱՐ

ՄՈՒՏՔ

ՏԵՍԱԿՔ ՀԱՍՈՒԹԻՑ

	Տարի 1295 (1879)	Ներկայ տարի 1296 (1880)
	Դրուշ	Դրուշ
ՈՒՂՂԱԿԻ ՏՈՒՐՔ		
Անշարժ հասոյթք	210,000,000	225,000,000
Զինուորական տուրք	54,000,000	46,000,000
ԱՆՈՒՂՂԱԿԻ ՏՈՒՐՔ		
Տասանորդք	450,000,000	500,000,000
Ոչխարք	140,000,000	165,000,000
Խոզք	700,000	844,000
Մաքս	160,000,000	130,000,000
Ծխախոտ	100,000,000	100,000,000
Մետաքս	3,500,000	3,500,000
Ոգելից ըմպելիք	18,000,000	18,000,000
Թափու	20,000,000	20,000,000
Դրոշմաթուղթ	14,000,000	14,000,000
Պայմանագրութիւնք	250,000	
Կալուածատուրք	8,800,000	10,000,000
Զանազանք	55,000,000	30,649,000
ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ ՀԱՍՈՅԹՔ		
Դատարանք	70,000,000	70,000,000
Պետական սեփականութիւնք	8,500,000	5,200,000
Անտառք	8,000,000	6,070,000
Ծովային հասոյթք	9,500,000	36,905,000
Առեւտրական »	200,000	200,000
Քառանթինայի »	5,135,000	5,135,000
Պաւերազմական նախ. հասոյթք		28,500,000
Հանք	18,000,000	2,309,000
Հեռագիրք	15,700,000	15,700,000
Թղթատարութիւնք	6,500,000	6,300,000
Ոստիկանութիւն	125,000	70,000
Թնդանօթարան		4,009,000
Զանազան	16,000,000	8,321,000
ՀԱՐԿՔ		
Եգիպտոս	76,800,000	76,500,000
Սամոս	300,000	3,00,000
Այնօրօզ	72,000	72,00,000
Արեւելեան Րումելի		24,000,000
Պուլղարիա		
Կիպրոսի հասութից յաւելուած		13,000,000
Համագումար հասութից	1,423,582,000	1,615,584,000

(Շարունակելի)

Advertisements referring to British or American Goods, etc., are exclusively received for this Paper at
EUG. MICOUD'S Foreign Advertising Agency 139—140, Fleet Street, London.

Ա. Զ. Դ.

Ցուցնենք որ Կուտիոյին հաշակաւոր վիպասանին «Պարոն Լըքօգի ծերութիւնը» անուն արտաքոյ կարգի հետաքըրքրաշարժ վէպին համար, որ 10 մասէ պիտի բաղկանայ և որու առաջին մասը հրատարակուած է արդէն, բաժանորդագրութիւն մը բացուած է 'ի գին 20 ղր. արժաթ:

Բաժանորդագրութեան տոմսերը կը գտնուին Նազմանեան և Մարգարեան գրատուններ

Այս առթիւ պատշաճան հասարակութեան խմաց կը տրուի որ գործն աւելի դիւրամատչելի ընելու համար. Աւինչպէս նաեւ յաջորդ մասերուն գինն 3 ղրուշ. ի ձգած է:

Ցաւալի է որ Հայ ընթերցողներէ կը խրախուսուի թարգմանիչն ու կրնայ 'ի գլուխ հանել ստացուղութիւնն այս գործին որու ընծայած հետաքըրքրութիւնը շատ քիչ վէպեր կրցած են տալ:

5 Ապրիլ 1880

UNITED SERVICE SOAP TABLET

ՕՃԱՌ

Անուշահոտ օճառ, մորթը կը կակուղցնէ ու լեղի ջուրով ալ կը փըրփըրի, տեսակը խիստ ազնիւ ու գինը շատ աժան է. կը ծախուի Կ. Պոլիս Ղալաթիա Մինասեան և ընկերաց Ամերիկայի մաղազան:

ԿԱՐԻ ԳՈՐԾԻՔ

Փոքր «Վանձէր» կոչուած ձեռքով դարձող ու անքակ կար կարող գործիքը ամեն տեսակ կար մեծ դիւրութեամբ կը կարէ ու գինն ալ աժան է, երաշխաւորութեամբ կը տըրուի, աւրուածները կըշակուի ու կարել չգիտցողին դաս կը տրուի. կը ծախուի Կ. Պոլիս Ղալաթիա Մինասեան և ընկերաց Ամերիկայի մաղազան:

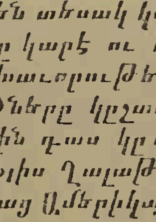

ԱՅԵՐԻ ՎԻԿՈՐԸ

Ով որ իր մազերուն թափիլը չուզեր, «Այերի վիկօր» կոչուած մազի անուշահոտ ջուրէն գործածելու է. ուրիշ ամեն տեսակ մազի ջուրերը կամ իւղերը՝ որ մազ չիթափելու համար կըծախուին, բոլորն ալ անօգուտ են. իսկ վիկօրի օգուտը միլիոնաւոր փորձերով տեսնուածէ, և Պօլսոյ ու գաւառաց մէջ օր օրի գործածողներուն թիւը կաւելնայ. Անոնք որ իրենց մազերուն գեղեցկութիւնը կորսնցնելու վրայ են, շատով գործածեն աս ջուրէն որ խէրքէդ չըզջան. Թափելու վրայ եղող մազերը կըհաստատէ ու կազմուրդէ, թափածներուն տեղը մազ կը բուսցնէ երբոր մազերուն արմատը փտտուած չէ, ու ճերմկած մազերը անպատճառ իր նախկին բնական գոյնին կը բերէ, գործածելուն կերպը շիշերուն հետն է. կը ծախուի Կ. Պօլիս Ղալաթիա Մինասեան և Ընկերաց Ամերիկայի Մաղազան:

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1880 ԱՊՐԻԼ 1 ՆԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՉԵՒ ԱՊՐԻԼ 30

ԲՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ	[illegible]	Թիւ
11 30	Եէնիմահալլէէն Մէգար. Պէօյիք. Թար. Եէնիք. Սթէն. Պօյաճ. Ր Հիսար. Պէպէք: (Արնաւուտ գիւղի չողենաւին հետ պիտի հաղորդակցի.)	20
12 30	Եէնիմահալ. Մէգար. Պէօյիք. Թար. Եէնիք. Էմիր. Ր Հիսար Պէպէք	32
1 30	Ր Ա. Գավադէն Եէնիմահ. Մէգ. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Սթէն. Էմիրկ. Պօյաճըք. Ր Հիսար. Պէպէք. Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ.	33
3	Մէգարըդ. Պէօյիւքտ. Թարապիա, Եէնիք. Սթէն. Էմիրկ. Պօյաճ. Ր Հիսար. Պէպէք. Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ.	20
4 45	Եէնիմահ. Մէգար. Պէօյիւքտ. Թար. Ենիք. Էմիրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար, Պէպէք, Արնաւ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիկ:	21
6 15	Եէնիմ. Պէօյիւքտ. Թար. Պէյգօզ. Եէնիք. Էմիրկէն. Գանլըճա Ր. Ա. Հիսար, Գանտիլլի. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկունճ. Պէշիկ. Իւսկիւտար:	4
8	Ա. և Ր. Գավագ Եէնիմահ. Մէգ. Պէօյիւքտ. Թար. Պէյգօզ. Եէնիք. Էմիրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար, Պէպէք, Արնվ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ: (Ուրբաթ օրերը Սթէնեա):	30
10	Մէգարըպուռնուէն Պէօյիւքտ. Թարապիա, Եէնիքէօյ, Էմիրկէն, Ր. Հիսար, Արնաւ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ:	22

[illegible]

Ժամ		Թիւ
11 45	Արնաւ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ.	12
12 15	Արնաւուտքէօյ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ. Գապաթ:	2
12 45	Պէպէք. Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ. Գապաթ.	22
1 30	Արնաւ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ.	12
2 15	Արնաւ. Գուր. Օրթաք. Գուզկ. Պէշիկ. Գապաթաշ:	2
4 15	Արնաւ. Գուրչ. Օրթաքէօյ, Պէշիկ. Գապթշ: (բացի ուրբաթէ)	12
10 15	Արնաւ. ուղղակի կամուրջ:	21
10 45	» » »	12

[illegible]

Ժամ		Թիւ
11 45	Պէյքօզ, Չուպուք. Ր. փաշա մահ. Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտիլլի, Վանիք. Չէնկէլքէօյ. Պէյլ. Գուզկ.	21
11 45	Արնաւ. Վանըքէօյ. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Գապ:	4
12 20	Պէօյիւք. Թար. Պէյքօզ. Բաշպաչ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլ. Գուզկ. Գապ. (Ուրբաթ օրերը ժամ 12 45ին)	17
2 30	Պէօյիւքտ. Թար. Պէյքօզ, Բաշաք. Գանլ. Ա. Հիսար, Գնտ. Վանըք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Գապաթաշ: (Ուրբ. օրերը ժամ 4ին):	23
8 45	Պէօյիքտ. Պէյքօզ, Բաշաք. Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպէյ. Գուզկ. Իւսկ. (Ուրբաթ օրերը Ըիֆաթ փաշա մահալլէսի):	2

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ	[illegible]	Թիւ
1	Գապ. Իւսկ. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար. Գանլ. Էմիրկէն, Եէնիք. Պէյքօզ Թարապ. Պէօյիւք. Եէնիմահ:	4
1 30	Պէշիկ. Օրթաք. Արնաւ. Ր. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Թար. Պէօյիւք. Մէգարըդ.	26
4 45	Գապ. Պէշիկ. Օրթաք. Գուրչէշ. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար, Պօյաճ. Էմիրկ. Եէնիք. Պէյքօզ. Թար. Պէօյիւք. Մէգր. Եէնիմ. գաւազները:	32
6 30	Իւսկ. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Արնաւ. Գանտ. Ր. Հիսար, Պօյաճ. Եէնիք Թար. Պէօյիք:	2
8 15	Պէշիկ. Օրթաք. Արնաւ. Պէպէք Ր. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէգրդ.	22
10	Արնաւ. Պէպէք, Ր. Հիսար, Պօյաճ, Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէգարըդ. Եէնիմահ:	33
10 40	Պէշիկ. Օրթաք. Արնաւ. Պէպէք. Ր. Հիսար, Էմիրկ. Սթէն. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէգարըդ. Եէնիմ.	32
11 10	Պէպէք Ր. Հիսար, Պօյաճ. Սթէն. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք Մէգար. Եէնիմահ: (Հարաւային օդերուն Սթէնիա չհանդիպիր	20

[illegible]

Ժամ		Թիւ
12 45	Ուղղակի Արնաւուտքէօյ:	12
1 15	» »	2
3 30	Գապաթ. Պէշիկթ. Օրթաք. Գուր. Արնաւ. (Բացի Ուրբաթէ)	12
9 30	Գապթշ. Պէշիկ. Օրթաք. Գուրչ. Արնվ.	21
10 15	Պէշիկ. Օրթաք. Գուր. Արնաւ.	12
11 5	Գապա, Պէշիկ, Օրթաք, Գուրուչ. Արնաւ.	2
11 45	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. Արնաւ.	21
12	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. Արնաւուտ.	4

[illegible]

Ժամ		Թիւ
2 30	Իւսկիւտար Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաշաք. Պէյքօզ, Թարապ. Պէօյիւքտ. Եէնիմահ. (Ուրբաթ օրերը Ըիֆաթ փաշա մահ.էն մինչեւ Պէօյիւքտ. պիտի երթայ)	21
9 30	Գուզկ. Պէյլէրպ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաշաք. Պէյքօզ, Մէգարըդ. Ր. և Ա. Գավագ: (Ուրբաթ օրերը ժամ 10ին):	17
10 30	Գապաթ. Գուզկ, Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտիլլի, Ա. Հիս, Գանլ. Չուպուք, Բաշ. Պէյքօզ, Թրպ, Պէօյիւք: (Բացի ուրբաթէ):	23
11 10	Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտլ. Ա. Հիսար, Գանլճ. Բաշաք. Պէյքօզ:	21
11 40	Գապաթ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Պէպէք.	22

Ուրբաթ օրերը ժամը 3ին շոգենաւ մը կամուրջէն Պէշիկ. Օրթաքէօյ, Գուրուչէշմէ, Արնաւ. Պէպէք, Ր. Հիսար, Պօյաճ. Սթէնեա, Եէնիքէօյ, Թարապիա Պէօյիւքտէրէ հանդիպելով Եէնիմահալլէ պիտի երթայ:

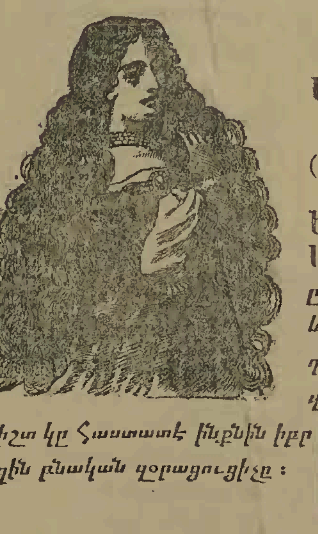

“Կատարելութիւն”

ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

Աշխարհահռչակ Մազ Նորոգողը

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Երբէք չվրիպիր նորոգելու Ալեոր Մազը իր երիտասարդական գոյնին, ընծայելով անոր նոր կեանք, աճում, և փայլուն գեղեցկութիւն: Իր արդիւնքը ստոյգ և կատարեալ է, շուտով վանելով ալեորութիւնը: Ներկ մը չէ:

Միշտ կը հաստատէ ինքնին իբր մազին բնական զօրացուցիչը:

Գլխաւոր Մթերանոցը (Մաղազան) է,—

114 AND 116 SOUTHAMPTON ROW, Լոնտոն, Անգլիա:

Կը ծախուի ամեն Կեղծծամավաճառներէն, Նոյնպէս շահոտ Իւղավաճառներէն, և Անգլիացի Դեղավաճառներէն:

Կ. Պօլիս Ս. Ֆանզիւք եղբարց քով, Ցարմասի Պրիթանիք Բէյրա Մեծ փողոց և Լամինա Քարիւէնայի քով, Անգլիական մթերանոց, Եկիւքսէք Գալտըրըմ Ղալաթիա:

Լրագիրս ամեն օր կը հրատարակուի՝ բաց 'ի կիրակի և տօն օրերէ:

Բաժանորդագրութեան տեղն է Ղալաթիա Սանտըգճըլար Ճատտէսի Թիւ 198, Նօրօ խան Մասիսի խմբագրատունը: Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց գրասենեակները.

ԿԱՐԻՆ. Յօհաննէս էֆ. Տ. Մելքիսեդեկեան.
ԵՐԶՆԿԱ. Յ. Շաւարշ էֆ..
ՍԵԲԱՍՏԻԱ. Նազարէթ էֆ. Յ. Իսթամպօլեանց.
ՍԱՄՍՈՒՆ. Եղուարդ էֆ. Մուրատեան
ԿԻՐԱՍՈՒՆ Գ. էֆ. Խ. Մազմանեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ. Արժ. Տ. Արիստակէս աւագ քահանայ Ֆէօլեան.
ԶՄԻՒՌՆԻԱ. Գրիգոր էֆ. Մսերեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Խաչիկ » Էսկիճեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Ս. Էթմէքճեան էֆէնտի.
ԽԻԴՌԿԻՍ.
ԽԱՐԲԵՐԴ և ՏԷՐՍԻՄ. Կիրակոս էֆ. Ս. Ղազանճեան.
ՄՈՒՇ. Յակոբ էֆ. Տէրունեան.
ՎԱՆ.
ԲԵՐԻԱ. Սեդրակ » Խարաճեան.
ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ. Թովմաս էֆ. Թաշճեան.
ԵԳԻՊՏՈՍ. Գէորգ էֆ. Ոսկերչեան.
ՖՕՔՇԱՆ. Ֆէրհատ » Ս. Ֆէրհատեան.
ՏՓԽԻՍ. Պ. Նիկողայոս Տ. Ղևոնդեան.
ԿԱԼԿԱԹԱ. Պետրոս էֆ. Հէքիմեան.

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
ՂԱԼԱԹԻԱ ՆՕՐՕ ԽԱՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ